

CZEGO I JAK
BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZE LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Specyficzne cechy środowiska przyrodniczego Gór Świętokrzyskich – zajęcia terenowe/wycieczka edukacyjno-krajoznawcza

Klasa III, Blok II Dział XIII. (1, 3)

Cel: Prezentacja charakterystycznych cech środowiska przyrodniczego Gór Świętokrzyskich oraz czynników, które je ukształtowały. Uczeń:

- charakteryzuje specyfikę środowiska przyrodniczego Gór Świętokrzyskich, zwłaszcza
- w aspekcie rzeźby terenu, budowy geologicznej, hydrografii i wykazuje związki między jego elementami;
- identyfikuje przyczyny istniejących różnic między krajobrazem Gór Świętokrzyskich i pozostałych gór w Polsce;
- określa główne kierunki gospodarowania w regionie;
- posługuje się mapami różnej treści;
- interpretuje dostępne zdjęcia lotnicze i satelitarne Gór Świętokrzyskich;
- stosuje busolę, GPS w ćwiczeniach terenowych;
- odpowiedzialnie zachowuje się w terenie, zgodnie z regulaminem;
- efektywnie współpracuje w zespole.

Metody/Techniki/Formy pracy: Wycieczka edukacyjno-krajoznawcza realizowana metodą projektu, obejmująca ćwiczenia praktyczne w terenie wg instrukcji i kart pracy; indywidualna i grupowa; **współpraca z pracownikami ŚPN i Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajoznawczego.**

Środki dydaktyczne: mapa turystyczna Gór Świętokrzyskich, GPS, prezentacje multimedialne, portfolio, poster, instrukcje, karty pracy; regulamin dla uczestników.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

Faza wstępna: Zrealizowana około 2 miesiące przed wyjazdem, podczas której miały miejsce następujące działania:

- Wybór trasy oraz terminu wycieczki,
- Uzyskanie zgody dyrektora szkoły oraz rodziców,
- Podział na grupy eksperckie: I – Przewodnicy; II – Geografowie; III – Sozolodzy; IV – Ekonomiści,
- Przydział zadań indywidualnych i grupowych oraz omówienie sposobów realizacji,
- Zabezpieczenie i wskazanie materiałów źródłowych dla uczniów,
- Ustalenie i omówienie kryteriów oceniania zadań (ocena i samoocena),

- Wspólne opracowanie zasad regulaminu wycieczki i podpisanie go przez uczniów i ich rodziców.
- Uczniowie: Przypomnienie umiejętności i wiadomości dotyczących tego regionu Polski; pod okiem nauczyciela w szkole oraz samodzielnie w domu – pracowali z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy, w tym Internetu, co umożliwiło im dokonanie dokładnej charakterystyki środowiska przyrodniczego i gospodarki człowieka w Górach Świętokrzyskich oraz przygotowanie się do realizacji zadań w terenie.

Faza realizacji – 2 dni w terenie: realizacja programu na zaplanowanej trasie i przewodnictwo pełnione przez uczniów, wykonywanie zadań w kartach pracy dla grup: I – Przewodnicy; II – Geografowie; III – Sozolodzy; IV – Ekonomiści.

Faza końcowa – podsumowująca:

- Bezpośrednio po jej zakończeniu w wybranym miejscu, np. przy parkingu u stóp zamku
- w Chęcinach; refleksje poszczególnych liderów i członków grup – samoocena;
- Komentarz nauczyciela: podziękowanie i pochwała za odpowiedzialną postawę, zaangażowanie w przewodnictwo i wykonywanie zadań z kart pracy;
- Przypomnienie o konieczności przygotowania podsumowania całej wycieczki/projektu/w szkole, na lekcji geografii – 2 tygodnie po zakończeniu wycieczki, w formie prezentacji multimedialnych, portfolio o Górach Świętokrzyskich, posterów lub fotogazetek;
- Powrót autokarem do domu.

Komentarz metodyczny

W czasie wycieczki uczeń ma za zadanie dokonać oceny środowiska przyrodniczego pod kątem różnych form działalności sił przyrody, jak i człowieka. Nauczyciel powinien wraz z uczniami tak zaplanować trasę wycieczki, aby uczeń dostrzegł w terenie zmiany spowodowane działalnością człowieka, zarówno pozytywne, jak i negatywne, a także tempo i kierunki dokonywanych zmian w środowisku przyrodniczym. Zgodnie z zasadami metody projektu – przewodnikami w terenie są odpowiednio przygotowani do pełnienia tej roli oraz do trasy – uczniowie, którzy pracowali w grupach przez okres dwóch miesięcy i korzystali z różnych źródeł wiedzy o Górach Świętokrzyskich. Warto umożliwić uczniom dokonanie samooceny; aby była rzetelna – wcześniej ustalono z uczniami kryteria tej oceny; będzie ona miała wpływ na ocenę nauczycielską; grupa z wysoką punktacją za wykonanie zadań w kartach pracy oraz wysoką samooceną, zaakceptowaną przez nauczyciela, może otrzymać ocenę celującą z realizacji projektu „Góry Świętokrzyskie”.

Kompetencje w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.